

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΤΕΛ ΑΒΙΒ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

3 Daniel Frisch street, Tel Aviv 6473104
Tel.: +972 3 6055299, e-mail: ecocom-telaviv@mfa.gr

17/9/2021

**Οικονομικό & Επιχειρηματικό Ενημερωτικό Δελτίο Ισραήλ
Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2021**

Οικονομία
• Έγκριση σχεδίου προϋπολογισμού μετά από τρία χρόνια• Βασικά μακροοικονομικά δεδομένα ισραηλινής οικονομίας – Εξελίξεις• Μειώνεται το ρίσκο της ι/οικονομίας στα προ της πανδημίας επίπεδα• Αποτίμηση οικονομικών εξελίξεων μετά την πάροδο έτους από τη σύναψη «συμφωνιών Αβραάμ»• Έναρξη λειτουργίας του λιμένα Bay Port της Haifa• Αντιδράσεις αγροτικών οργανώσεων σε σχέδιο κατάργησης δασμών σε φρούτα
Ενέργεια – Περιβάλλον
• Προτεραιότητες κλιματικής διπλωματίας του Ισραήλ• Επιβολή «πράσινων» φόρων και νέα μεγάλα projects ηλιακής ενέργειας
Επιχειρηματικές ειδήσεις
• Επιχορήγηση ισραηλινού αερομεταφορέα EL AL• Σημαντική αύξηση πωλήσεων αυτοκινήτων στο Ισραήλ

Έγκριση σχεδίου προϋπολογισμού μετά από τρία χρόνια

Η κυβέρνηση του Ισραήλ κατέληξε στις αρχές Αυγούστου σε συμφωνία στο ζήτημα του κρατικού προϋπολογισμού 2021-2022, περισσότερο από τρία χρόνια αφότου η προηγούμενη κυβέρνηση ενέκρινε για τελευταία φορά ένα πακέτο δημοσιονομικών δαπανών. Το αρχικό σχέδιο εγκρίθηκε από τη Βουλή στις αρχές Σεπτεμβρίου, αλλά η τελική έγκριση του προϋπολογισμού από το Νομοθετικό Σώμα της χώρας έχει προγραμματιστεί για τις αρχές Νοεμβρίου. Η τελική έγκριση του σχεδίου δαπανών έως τον Νοέμβριο αποτελεί προϋπόθεση για να αποφευχθούν η διάλυση της κυβέρνησης και νέες εκλογές.

Το Γενικό Λογιστήριο συμφώνησε να διαθέσει επιπλέον 2 δισεκατομμύρια σέκελ (618 εκατομμύρια δολάρια) στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, επιπροσθέτως του βασικού προϋπολογισμού του 43 δισεκατομμυρίων σέκελ (13,3 δισεκατομμύρια δολάρια). Η κυβέρνηση συμφώνησε επίσης να αυξήσει τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Άμυνας για το 2021-2022 κατά 13,5 δισεκατομμύρια σέκελ (4,17 δισεκατομμύρια δολάρια), σε περίπου 62 δισεκατομμύρια σέκελ (19 δισεκατομμύρια δολάρια).

Ο Π/Θ δήλωσε ότι το Ισραήλ «επιστρέφει στη δουλειά» (“Israel is returning to work”) τονίζοντας ότι το σχέδιο προϋπολογισμού 2021-2022 εμπεριέχει μέριμνα για όλους τους πολίτες του Ισραήλ και δεν εξυπηρετεί κανένα στενό τομεακό συμφέρον. Δήλωσε επίσης ότι στοχεύει στη μείωση της γραφειοκρατίας και την ενίσχυση του ανταγωνισμού σε μια προσπάθεια μείωσης του κόστους ζωής.

Βασικά μακροοικονομικά δεδομένα ισραηλινής οικονομίας – Εξελίξεις

Σύμφωνα με την ισραηλινή Στατιστική Υπηρεσία, το ΑΕΠ της χώρας σημείωσε αύξηση κατά 15,4% στο δεύτερο 3μηνο του έτους, γεγονός που αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην άρση των περιορισμών που είχαν επιβληθεί εξαιτίας του κορωνοϊού και την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας. Εντυπωσιακή αύξηση 36,3% σημείωσε και η ιδιωτική καταναλωτική δαπάνη.

Παράλληλα, ο δείκτης τιμών καταναλωτή σημείωσε άνοδο κατά 0,4% τον Ιούλιο. Σημειώνεται ότι ο πληθωρισμός έχει αυξηθεί κατά 2% από τις αρχές του έτους. Αύξηση κατά 0,6% καταγράφηκε και στις

αξίες των ακινήτων κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο.

Την ίδια στιγμή το Ι/Υπουργείο Οικονομικών κατέγραψε πτώση του δημοσιονομικού ελλείμματος για τον μήνα Ιούλιο στο 9,3% του ΑΕΠ, έναντι 10,1% τον Ιούνιο και 10,5% τον Μάιο. Η σταδιακή μείωση του ελλείμματος αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των δημοσίων εσόδων κατά 30% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020.

Επιπροσθέτως, το ποσοστό ανεργίας σημείωσε πτώση, φτάνοντας στο 7,6% κατά το δεύτερο ήμισυ του Ιουλίου. Πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας από την αρχή της πανδημικής κρίσης.

Μειώνεται το ρίσκο της ι/οικονομίας στα προ της πανδημίας επίπεδα

Ο οίκος αξιολόγησης Fitch επιβεβαίωσε τη σταθερή πορεία της ι/οικονομίας και την επιτυχή απορρόφηση των κραδασμών από την πανδημική κρίση, διατηρώντας την αξιολόγηση του στα επίπεδα του A+. Κινητήριες δυνάμεις της ανάκαμψης της ι/οικονομίας, σύμφωνα με τον διεθνή οίκο, είναι το επιτυχημένο εμβολιαστικό πρόγραμμα και η προστιθέμενη αξία των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας.

Παράλληλα, η Κεντρική Τράπεζα του Ισραήλ εξέδωσε την Έκθεση Οικονομικής Σταθερότητας για το πρώτο ήμισυ του 2021, σύμφωνα με την οποία, το επίπεδο κινδύνου για την ι/οικονομία έχει σχεδόν επανέλθει στο προ της πανδημικής κρίσης επίπεδα. Την ίδια στιγμή ωστόσο, η ι/Κεντρική Τράπεζα διατήρησε το ύψος του επιτοκίου αναφοράς στο 0,1%, υπό τον φόβο ενδεχόμενων επιπτώσεων από τη διασπορά της παραλλαγής Δέλτα του κορωνοϊού.

Αποτίμηση οικονομικών εξελίξεων μετά την πάροδο έτους από τη σύναψη «Συμφωνιών Αβραάμ»

Καθώς συμπληρώθηκε ένα έτος από την υπογραφή των ιστορικής σημασίας «Συμφωνιών Αβραάμ», σε σειρά αναλύσεων και σχετικής αρθρογραφίας αποτιμώνται ως θετικές οι οικονομικές προοπτικές που διανοίγονται στην ευρύτερη περιοχή.

Άπαντες υπογραμμίζουν ότι οι «Συμφωνίες Αβραάμ» άλλαξαν τις συντεταγμένες της οικονομικής διεύθυνσης του Ισραήλ στην αραβική χερσόνησο. Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία του Ισραήλ, μεταξύ Σεπτεμβρίου 2020 και Ιουνίου 2021, το Ισραήλ εξήγαγε αγαθά αξίας

197 εκατ. δολ. στα ΗΑΕ και εισήγαγε αγαθά αξίας 372 εκατ. δολ. από τα ΗΑΕ.

Οικονομικές ενώσεις μορφοποιήθηκαν γρήγορα για να προωθήσουν τις νέες προοπτικές. Ένα από τα πιο αξιοσημείωτα αποτελέσματα των Συμφωνιών Αβραάμ ήταν η ανακοίνωση του παρελθόντος Μαρτίου για τη δημιουργία ενός επενδυτικού ταμείου των ΗΑΕ ύψους 10 δις δολ., που αποβλέπει σε επενδύσεις σε Ισραηλινούς τομείς της ενέργειας, της μεταποίησης, του νερού, του διαστήματος, της υγειονομικής τεχνολογίας και της αγροτεχνολογίας.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα ισραηλινού τύπου, ο επενδυτής και διαχειριστής κεφαλαίων Ντόριαν Μπαράκ, με έδρα το Ντουμπάι, συνιδρυτής του Επιχειρηματικού Συμβουλίου ΗΑΕ-Ισραήλ, εκτιμά ότι πραγματοποιήθηκαν επενδύσεις ύψους σχεδόν 500 εκατ. δολ. σε επιχειρήσεις μεταξύ Ισραήλ και ΗΑΕ τον πρώτο χρόνο ενεργοποίησης των Συμφωνιών Αβραάμ.

Έναρξη λειτουργίας του λιμένα Bay Port της Haifa

Το Ισραήλ εγκαινίασε την Τετάρτη το νέο λιμενικό τερματικό σταθμό στον κόλπο της Χάιφα. Η κινεζική κρατική εταιρεία Shanghai International Port Group (SIPG) είχε κερδίσει το 2015 τον διαγωνισμό για τη λειτουργία της εμπορικής ναυτιλιακής εγκατάστασης για 25 χρόνια και έχει επενδύσει περί τα 1,7 δισεκατομμύρια δολάρια (5,5 δις. NIS) για τον εκσυγχρονισμό του λιμένα.

Ο νέος λιμένας, που κατασκευάστηκε από δύο ισραηλινές εταιρείες, θα επιτρέψει σε μεγάλα πλοία μήκους 400 μέτρων που μεταφέρουν περίπου 18.000 κοντέινερ να εκφορτώνουν με μεγαλύτερη ταχύτητα, συμβάλλοντας στην αποσυμφόρηση και μειώνοντας το κόστος των καθυστερήσεων που υπολογίζεται σε NIS 700 εκατ. (\$218 εκατ.) μηνιαίως.

Η λειτουργία του λιμένα αναμένεται να εντείνει τον ανταγωνισμό ανάμεσα στα τρία διεθνή (μεσογειακά) λιμάνια του Ισραήλ - Χάιφα, Ασνόντ και Άσκελον. Σχεδόν το σύνολο του διεθνούς εμπορίου του Ισραήλ διεξάγεται μέσω θαλάσσιων διαδρομών και το λιμάνι της Χάιφα είναι ο πλέον ενεργός ναυτιλιακός κόμβος της χώρας, διαχειριζόμενος περίπου το ήμισυ του συνόλου των εμπορευμάτων.

Η συμφωνία ωστόσο έχει προκαλέσει αντιπαραθέσεις και ανησυχίες για την εθνική ασφάλεια, λόγω της εγγύτητας του λιμένα με τον πολεμικό ναύσταθμο του Ισραήλ, αλλά και την έντονη αντίδραση των ΗΠΑ.

Αντιδράσεις αγροτικών οργανώσεων σε σχέδιο κατάργησης δασμών σε φρούτα .

Η μεταρρύθμιση που ανακοίνωσαν ο Υπουργός Οικονομικών κ. Avigdor Lieberman και ο Υπουργός Γεωργίας Oded Forer, σύμφωνα με την οποία πρόκειται να αρθούν οι εισαγωγικοί δασμοί σε φρούτα, λαχανικά και αυγά, έχει προκαλέσει αντιδράσεις από τα συλλογικά όργανα αγροτών και πτηνοτρόφων.

Το Υπουργείο Οικονομικών παρουσιάζει την κίνηση ως ένα βήμα που θα μειώσει τις τιμές για τους καταναλωτές, ενώ παράλληλα θα ενισχύσει τους αγρότες, ωστόσο οι αγρότες ισχυρίζονται ότι θα καταστρέψει σταδιακά την αγροτική παραγωγή στο Ισραήλ.

Οι αγρότες υποστηρίζουν ότι η μεταρρύθμιση παραβλέπει τις αμοιβές των μεσαζόντων και ότι θα βλάψει μόνο τους αγρότες, ενώ οι μεγάλοι έμποροι λιανικής πώλησης τροφίμων θα συνεχίσουν να απολαμβάνουν σημαντικά κέρδη, τα οποία προκύπτουν από τελικές τιμές έως και 400% επί του κόστους.

Κατά τους αγρότες, η ισραηλινή γεωργία δεν θα είναι σε θέση να ανταγωνιστεί την τιμή των προϊόντων από χώρες όπως η Ιορδανία, η Τουρκία και η Αίγυπτος. Αυτές οι χώρες, υποστηρίζουν, παράγουν φρούτα και λαχανικά σε χαμηλότερες τιμές, αλλά είναι χαμηλότερης ποιότητας και υπόκεινται σε λιγότερο αυστηρό ποιοτικό έλεγχο από ότι στο Ισραήλ. Το Υπουργείο Γεωργίας δηλώνει ότι το σχέδιο θα πραγματοποιηθεί επειδή είναι απαραίτητο για τη μεταρρύθμιση της αγοράς λαχανικών και φρούτων, ενώ θα καλύπτει τις ανάγκες δύο ομάδων που χρειάζονται ενίσχυση - των αγροτών και των καταναλωτών. Η μεταρρύθμιση αναμένεται να εξοικονομήσει στους ισραηλινούς καταναλωτές 2,7 δισεκατομμύρια σέκελ (περίπου 840 εκατ. δολάρια).

Ενέργεια – Περιβάλλον

Προτεραιότητες της κλιματικής διπλωματίας του Ισραήλ

Σε πρόσφατες δηλώσεις του, ο ειδικός απεσταλμένος του Υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ για την Κλιματική Αλλαγή Gideon Behar τόνισε ότι ο πρωτοπόρος και δυναμικά αναπτυσσόμενος κλάδος της ισραηλινής καινοτομίας μπορεί να αναλάβει πρωτεύοντα ρόλο στην επίλυση φαινομενικά δυσεπίλυτων παγκόσμιων προβλημάτων που έχουν επίκεντρο την προστασία του περιβάλλοντος.

Το Υπουργείο Εξωτερικών του Ισραήλ αναφέρει ότι έχει ασχοληθεί ειδικώς με αυτό που αποκαλεί «διπλωματία του κλίματος», με ενεργό συμμετοχή σε σημαντικές παγκόσμιες πρωτοβουλίες - όπως η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή (COP26) στη Γλασκώβη τον Νοέμβριο - και η πραγματοποίηση εκδηλώσεων για την Ημέρα της Γης σε δεκάδες ισραηλινές πρεσβείες και προξενεία νωρίτερα το τρέχον έτος.

Το Ισραήλ αντιμετώπισε σοβαρές κλιματικές προκλήσεις από την ίδρυσή του και διατηρεί πολυεπιστημονική γνώση στην κλιματική καινοτομία. Η ισραηλινή κυβέρνηση προωθεί την ιδέα για την ανάδειξη του Ισραήλ ως διεθνούς εργαστηρίου για ανάπτυξη πρακτικών λύσεων για τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής. Οι Ισραηλινοί προβάλλουν σταθερά τις καινοτόμες λύσεις που ανέπτυξαν στην εκμετάλλευση των υδάτων και την αναδάσωση από τις πρώτες δεκαετίες του εβραϊκού κράτους, μέχρι τις πιο πρόσφατες εξελίξεις, όπως η πρόοδος στην εκμετάλλευση ηλιακής και λοιπών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και το εκτεταμένο πρόγραμμα αφαλάτωσης.

Επιβολή «πράσινων» φόρων και νέα μεγάλα projects ηλιακής ενέργειας

Η Ι/κυβέρνηση προγραμματίζει τη φορολογική επιβάρυνση των πλαστικών μιας χρήσης, σε μια προσπάθεια να περιορίσει κατά 40% την κατανάλωσή τους κατά το προσεχές διάστημα. Κατά μ.ο, ο κάθε Ισραηλινός καταναλώνει 7,5 κιλά πλαστικών μιας χρήσεως τον χρόνο, αριθμός που είναι πέντε φορές μεγαλύτερος του αντίστοιχου μ.ο της ΕΕ. Ο νέος φόρος πρόκειται να επιβληθεί στις αρχές του 2022.

Παράλληλα, από το 2023 έως το 2028, η Ι/κυβέρνηση προγραμματίζει τη σταδιακή επιβολή φόρου επί των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η εκτίμηση των ειδικών είναι ότι η σχετική πρωτοβουλία πρόκειται να οδηγήσει σε αύξηση των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος κατά 5%.

Στο ίδιο πλαίσιο, η Ι/κυβέρνηση προχώρησε στη δημοσίευση διαγωνισμών για την ανάπτυξη και λειτουργία νέων εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Το εν λόγω σχέδιο συμβαδίζει με την πρόθεση της κυβέρνησης να απλοποιήσει τις σχετικές διαδικασίες, προσπαθώντας να επιτύχει τον διακηρυγμένο στόχο για συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα σε ποσοστό 30% μέχρι το 2030.

Επιχορήγηση ισραηλινού αερομεταφορέα El Al

Το Ι/Υπουργείο Οικονομικών προσέφερε στην El Al Israel Airlines Ltd. επιχορήγηση 50 εκατομμυρίων δολαρίων. Η επιχορήγηση θα δοθεί με τον όρο η El Al να πωλήσει ορισμένα αεροσκάφη της και να απωλέσει τα βάρη που προκύπτουν από το πρόγραμμα συχνών πτήσεων που εφαρμόζει. Εξαρτάται επίσης από την καταβολή στην εταιρεία 43 εκατομμυρίων δολαρίων από τον μεγαλομέτοχο κ. Kenny Rozenberg με τη μορφή δανείου. Η συγκεκριμένη επιχορήγηση θα έχει τη μορφή ενός μη συνδεδεμένου ομολόγου μετατρέψιμου σε μετοχές, χωρίς εγγυήσεις και χωρίς τόκους. Η κρίση στις αερομεταφορές έχει επαναφέρει τη συζήτηση περί συγχωνεύσεων στον τομέα. Ακόμη και πριν από την κρίση, αρκετοί αναλυτές εξέφραζαν την άποψη ότι δεν υπάρχει χώρος για τρεις αεροπορικές εταιρείες στην ισραηλινή αγορά, δεδομένου του όγκου και των αναγκών της.

Σημαντική αύξηση πωλήσεων αυτοκινήτων στο Ισραήλ

Υψηλό όλων των εποχών καταγράφηκε τους πρώτους επτά μήνες του 2021, καθώς σχεδόν 210.000 καινούργια αυτοκίνητα πωλήθηκαν στο Ισραήλ, αριθμός υψηλότερος κατά 48% συγκρινόμενος με το αντίστοιχο διάστημα του 2020 και μόλις 2% χαμηλότερος από τον συνολικό αριθμό πωλήσεων του περασμένου έτους.

Ειδικώς τον Ιούλιο, ο οποίος συνήθως θεωρείται μήνας «διακοπών» και η οικονομική δραστηριότητα υποχωρεί, παραδόθηκαν 26.177 νέα αυτοκίνητα στο Ισραήλ, αύξηση 15% σε σχέση με τον αριθμό που καταγράφηκε τον Ιούλιο του 2020. Πηγές της αυτοκινητοβιομηχανίας αναφέρουν ότι, στην παρούσα φάση, η ζήτηση για πολλά μοντέλα νέων οχημάτων ξεπερνά τον εφοδιασμό, καθώς μάλιστα οι αναμενόμενες εισαγωγές, που πρόκειται να παραληφθούν στο τέλος του δεύτερου εξαμήνου, έχουν ήδη προπωληθεί.